

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Pretulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. correspondenti.

Anunciurle:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 71.

Joi, 6 18 Septembre

1879.

Brasiovu, 17/5 Septembrie.

Europ'a nu este multiamita cu inscrierea in Constitutiunea romana a principiului cuprinsu in articolulu 44 alu tractatulu dela Berlin, ci cere aplicarea lui practica, imediata, cu alte cuvinte, cere ca statulu romanu se emancipeze acuma fara inlardiare o suma órecare de Evrei. Acést'a este in esentia deslusirea ce a dat'o ministrulu de esterne Boerescu senatoriloru si deputatiloru in siedinti'a secreta de Luni asupra rezultatulu missiunei sale.

Ministeriulu de fusiune Bratianu-Cogalniceanu-Boerescu a ajunsu dér' dupa unu intervalu de doue luni si, dupa ce ministrulu de esterne a colindatu pe la tóte cabinetele europene, earasi la acelu punctu, de unde pornise ministeriulu de mai inainte, care apoi a fostu silitu a se retrage si a face locu fusiunei de acuma. Diferenti'a intre situatiunea de acuma si de atunci este numai, ca astadi opostiunea nu mai póte imputá guvernulu, ca nu a cautatu se lumineze opiniunea publica din Europ'a si pe marile poteri, spre a dobândi rezultate mai favorabile. D. Boerescu espuse in darea sa de séma rezultatele ce le-a potutu castigá.

„Numai doue din marile poteri se arata mai bine dispuse pentru noi in cestiunea Evreiloru si si din aceste un'a nu voiesce a face nimicu, alt'a nu póte face nimicu.“ Asia se se fi exprimat d. Boerescu in siedinti'a secreta, dupa cumu ne spune o relatiune a diuarulu „Renasceera“, ce-o repro-duce mai la vale. Acele cuvinte deschidu tierii perspectiva pugnu imbucuratoare. Poterile se arata si in cestiunea israelita cu aceea-si indiferentia ca in cestiunea Basarabiei, fara a considerá, ca Romani'a póte se pérda insutitu si inmiitu mai multu printr'o necorespondietóre solutiune a cestiunei Evreiloru, decâtu a perdutu prin luarea Basarabiei. Acésta bucata de pamentu a potutu fi inlocuita cu alt'a dincolo de Dunare, dér' cine va desclaná pe Romani pentru perderile ce le-ar' suferi negresitu candu Evreii din tíera ar' fi emancipati in massa, cumu ar' dori d. Bismarck cu „Alianti'a israelita“?

Sub asemeni impregiurari devine inca si mai grea problem'a ce trebuie se-o deslege guvernulu si Camerele. Programulu ministeriului actualu de aceea a fostu primitu cu multiamire in tóta tíer'a pentru ca a acceptatu sistemulu impamentenirei individuale cu eschiderea categoriiloru. Opiniunea publica considerá proiectulu minoritatii guvernamentale a comitetulu delegatiloru Camerei, ca se se roteze odata pentru totdeauna o lista, pe care se va inscriu unu siru de Evrei, déca voru intruni anumite conditiuni, de o asemenea impamentenire pe categorii si de aceea se bucurá, ca program'a ministeriala se lapeda de categorii. In fapta inse noulu ministeriu a adoptatu „sistem'a listeloru nominale“, a careia avantajie asupra sistemii categoriiloru le-a aratatu d. Boerescu pe largu in memoriulu seu cátra poterile straine.

Deórece ministeriulu de fusiune nu a acceptatu cumu se credea la inceputu, parerea maioritatiei Camereloru urméza de aci, ca va trebni se psiésca inaintea loru c'unu altu proiectu. In ori-ce casu guvernulu de faciá nu mai póte primi de basa a desbaterei generale proiectulu maioritatiei comitetulu delegatiloru. Se nasce acuma intrebarea, ca óre nu s'au schimbatu in intervalulu acést'a si parerile senatoriloru si ale deputatiloru, nu cumva recunoscu ei necesitatea de a face concessiunile ce le pretinde guvernulu, pentru de a impacá interesele tierii cu pretensiunile mariloru poteri?

Conformu sciriloru ce sosescu din tíera opostiunea contra emanciparei Evreiloru dupa liste séu categorii este acuma si mai mare decumu era pe timpulu demissionarii ministeriului trecut. Déca dér' d-lui Boerescu nu ia succesu a convinge maioritatiea senatoriloru si deputatiloru despre necesitatea impamentenirei unui óre-care numeru de Evrei prin

liste nominale ce se póte asteptá? In casulu acést'a ministeriulu este silitu séu se demissioneze, séu se dissolve Camerele de revisiune.

De câteva dile se scrie si se vorbesce multu in Bucuresci de eventualitatea unei asemenea disolveri, asia incátu lumea a inceputu se se dedé cu ide'a acést'a. Se dice, ca d. Manolache Costache Epureanu unulu din siefii dreptei, ar' fi declarat Domnitoriulu atunci, candu cu ocaziunea formarei ministeriului de faciá a fostu consultatu pe langa altii de Mari'a S'a, ca densulu este gat'a a compune sub presiedinti'a s'a unu ministeriu, a disolve Camerele si a dá o solutiune cestiunei israelite. D. Manolache Costache nu este poporalu la Romani, dér' pare a fi cu atátu mai bine vedutu la Evrei de aceea scirea de susu a produsu mare temere intre ómenii partidei liberale si ai centrului cari sunt astadi representati in ministeriu. Ei se gandescu, déca nu ar' fi mai bine, ca nepotendu-se evitá disolvarea Camereloru, acést'a se se face prin ministeriulu actualu. D. Ionu Bratianu si d. M. Cogalniceanu, — scrie unu deputatu liberalu, — unulu de dincóce si celalaltu de dincolo de Milcovu, amendoi siefi ai partidulu democraticu-liberalu cu influentia si autoritate in tíera sunt singurii, cari in unire potu conduce alegerile eventuale, ca se fia libere si ca se dé unu resultatu satisfacétoriu.

Intr'aceea opostiunea lucra barbatesce ca se ajunga ea la potere. In urm'a lupteloru acestora inversiunate de partidu ar' poté se suferi interesulu tierii. Speramu inse ca patriotismulu reprezentantiloru natiunei va invinge in fine asupra pasiuniloru mici ale dilei.

Congressulu principiloru crestini din Orientu.

„Unde-i unulu nu-i potere, unde 'su doi poterea cresce“, — acést'a trebuie ca au avut'o inaintea ochiloru principii stateloru mici de pe peninsul'a balcanica, candu au conceputu ide'a unui congressu. Déca se aduna cei mari cu scopuri ofensive, de ce se nu ne potemu intruni si noi cei mici, candu scopurile nóstre nu potu fi decâtu defensive, candu interesulu esistentiei nóstre recere, ca se ne damu man'a spre aperare comuna, si se nu lasamu ca unulu séu altulu din marii nostri vecini se ne inghita? Póte ca principele Carolu; Milan, Nichit'a si Alesandru I si-au pusu odata acést'a intrebare, póte si nu, in totu casulu ide'a unui congressu alu acestoru mici potentati este destulu de grandiósa, in catu se ne esplice marea sensatiune ce a produs'o mai cu séma la Vien'a.

Diarele germane publicara adeca dilele trecute o depesia dela Belgradu, care dice, ca se planuiesce a se face in fiecare anu o intrunire a tuturoru principiloru crestini din peninsul'a Balcaniloru, la care va fi chiamatu si principele Carolu: Congressulu acést'a pare a fi asigurat, elu se va intruni in lun'a lui Octobre la Nisiu cu scopulu de a se desbate asupra intereseloru comune. Voru luá parte principele Serbiei, alu Montenegrului, alu Bulgariei si probabilu si alu Romaniei. Pórt'a pentru a se linisti a fostu incunosciintata de acestu proiectu.

Scirea acést'a cátu de nevinovata in sine a pusu la ganduri pe multi si „Deutsche Zeitung“ din Vien'a face o asemenare intre starea presenta a stateloru mici orientale si intre situatiunea loru in trecut. Astadi principii Romaniei, Serbiei si a Montenegrului sunt suverani, si impreuna cu principele Bulgariei, care a devenitu o monarchia constitutiunala sub protectoratulu Europei, potu se incerce a realizá visulu confederatiunei danubiane si intr'unu momentu datu potu pune 300,000 de ostire pe pecioru de resbelu, esclama „Deutsche Zeitung“ intr'unu articulu de fondu, din care estragemu urmatoriulu pasagiu interesantu:

„Probabilu, ca ide'a de Congressu s'a conceputu fara unu programu anumitu. Statéle mici orientale se vedu acuma pe scen'a lumei si de aceea simtu trebuinti'a de a se redimá si de a se asigurá din dosu. Déca nu voiescu alt'a decâtu se se apropie mai multu unii de altii, atunci n'avemu din punctu de vedere austriacu a observá nimicu in contra. Déca inse ar' voi se mérga mai departe atunci amu trebui negresitu se ne tienemu condic'a deschisa. Vreo incercare de a incheia o uniune politica-comerciala in contra nóstra ar' trebui se provóce resistinti'a nóstra deplina. Resistinti'a ar' trebui se fia si mai mare déca s'ar' incercá, desi in alta forma, de a realizá visulu lui Kossuth despre o confederatiune danubiana si de a crea la fruntari'a de sudu a Austriei o noua combinatiune politica, care ar' fi cu totul altuceva decâtu confederatiunea germana de odinióra séu sistemulu de state mici italiene inainte de 1856, o combinatiune, care intr'unu momentu datu ar' poté se mobilizeze unu patrariu de milionu de soldati si care ar' fi pentru Russi'a si pentru politic'a s'a agresiva totu aceea, ce a fostu Piemontele si Italia dela 1856 incolo pentru Françi'a napoleoniana. Asemeni proiecte ar' trebui se provóce resistinti'a cea mai energica a statulu austriacu.“

„Statele medie chrestine de pe peninsul'a balcanica ni sunt binevenite ca nesce aperátore intre noi si lumea islamitica, intre noi si Russi'a — déca ar' voi se fia mai multu ar' poté se ne fia neplacute. Din norocire pericolulu nu este aprópe. Inca nici aceea nu se scie, déca Congressulu memoratu se va realizá séu ca va remané unu simplu proiectu. Si déca in adeveru se voru si aduná domnitorii celoru din nou emancipati, este inca intrebare, ca óre voru aparé toti si ca va aparé cu deosebire principele Romaniei, care va representa unustatu neslavu si interesse anti-panslavistice, si care este pentru noi tocmai celu mai importantu. Si déca ar' veni si elu, ar' veni toti, potemu se privimu inca cu liniste la adunarea loru. Déca vecinii nostri dela sudu voiescu se se intielega laolalta numai asupra unoru usiurari de comunicatiune, a unoru incopciari de drumu de feru, asupra tractarei moslimiloru s. a., n'avemu nici o cauza de a-i impedeá; déca se voru incercá a face mai multu, voru castigá curéndu convictiunea, ca in momentulu, candu politic'a austriaca are o vointia seriósa, sunt fara de potere faciá de ea.“

Foi'a vienesa finesce prin a aratá cumu protectiunea principelui Gorciacov a ajutat Prussiei, ca se devina in acesti 15 ani din urma atátu de puternica, astfeliu, ca acuma face pe patronulu, candu mai inainte jocá rolulu unui statu protegiatu, si intréba pe comitele Andrassy, déca nu i se pare si lui ca a lucratu numai cumu se dice „pour le roi de Prusse“ si ca a ajutat se ajunga la o insemnatate nesce tieri (orientale), cari potu se devina inca cu timpulu rivalii Austriei?

Gorciacov, Bismarck si Erançi'a.

Tóte diarele reproducu convorbirea interesanta intre principele Gorciacov si correspondentulu diuarulu „Soleil“, care convorbire forméza astadi unulu din principalele obiecte ale discussiunei. Correspondentulu care s'a intalnit cu principele Gorciacov in Baden-Baden, scrie, ca, avendu o recomandatiune deosebita a cercetatu pe principe, care l'a salutatu dicéndu, ca ilu primesce numai esceptionalminte, dér' va fi rezervatu in vorbire; de 24 de ani conduce afacerile straine ale Russiei si din caus'a sanetatiei si-a cerutu de multe ori demissionu la imperatulu, dér' acést'a nu voiesce se scie nimica de ea, cu tóte ca acuma elu (Gorciacov) este de 81 de ani si doue luni. Correspondentulu facú apoi alusiune la cestiunile cele mari, cari absórbe activitatea cancelariului, acést'a

respunse, că acuma nu se ocupa atâtu de multu cu acele cestiuni si continuă asia :

„ . . Asia se crede p. e. in cercurile politice, că polemic'a iritata, ce avú locu in timpulu din urma între press'a noastră si press'a germana, a fostu un'a din ingrigirile mele capitale; acést'a nu e asia, si atacurile passionate ale mai multoru foi berlinese in contra mea num'au potutu scóte nici unu momentu din linistea mea. Ce-e dreptu, că de câteva dile am fostu destulu dojenitu pe nedreptu. Inca eri scriea a fóia germana, că politic'a mea merge pe catalige (peciore de lemnu) Cá si candu politic'a mea nu ar' fi cunoscuta si nu ar' fi de 24 ani totu aceea! Ce se atinge de Françi'a, sunt de parere si m'am esprimitu totdeauna cătra fiecare cu voce tare, că o slabire constanta a tieriei D-vóstre, ar' produce o lacuna fórté regretabila in concertulu european. Fara indoieála am se multiamescu acestoru sentimente, pe cari nu le-am ascunsu niciodata, in inimiciti'a, cu care me onorezá a cancelarulu germanu. Barbatiloru d-vóstre de statulu le-am disu intodéuna: „Fiti tari! acést'a este indispensabilu pentru siguranti'a vóstra propria si pentru echilibrulu european.“ Asia vorbiu cătra d. Thiers, asia cătra d. Decazes, candu m'a cercetatu la Interlaken. Ori-care ar' si fi guvernulu Françiei, acést'a i-o voiu predicá intodéuna si pe langa acést'a inca multa moderatiune in relatiunile d-vóstre cu anumite poteri.

Corresp. Nu prevede Alteti'a Vóstra intr'unu momentu datu o coalitiune a Germaniei, Austro-Ungariei si la casa de lipsa si a Italiei in contra Rusiei si Françiei? — Principiele: (ridindu): Aha, aci stámu la punctulu principalu. (Dupa o pauza): Foile vorbescu de acést'a; dér' este unu obiectu, pe care cu permissiunea D-tale ilu lasámu mai bine nediscutatu. Ce se atinge de noi Rusii, ve potu numai asigurá, că nu ne temem u nicidecumu de unu resbelu déi n v a s i u n e. In totu casulu este inse bine a veghiá, si unulu din fabulistii d-vóstre renumiti a disu cu totu dreptulu, că precautiunea este mam'a intiepleptiunei.

Corresp. aducundu apoi vorb'a asupra tractatulu dela Berlinu si asupra sistemulu vamalu introdusu in Germani'a, pentru cari doue acte s'ar' crede, că principele este iritatu asupra lui Bismarck, cancelariulu rusu dise: „Eu nu sunt nicidecumu iritatu in contra cancelariulu germanu, pentru că a primita unu sistemu vamalu nefavorabilu Rusiei, căci in loculu lui si eu asi fi facutu asia avendu in vedere interesele germane. Ce se atinge de tractatulu dela Berlinu o dissertatiune asupra acestei teme m'ar' duce pré departe. Nici eu, nici cei ce au semnatu impreuna cu mine n'amu creditu. că vomu creá unu capu de opera, candu amu primitu dispositiunile singuratiche ale acestui tractatu. Rusi'a a doveditu in totu casulu cu ocaziunea acést'a o mare moderatiune si iubire de pace, pentru care póte se pretinda recunóscerea tuturoru ómeniloru nepartiali.“ Corresp.; „Spre a nu molestá pe Alteti'a Vóstra nu voiescu se ve mai adresezu intrebari, cu atâtu mai vértosu că relatiunile Germaniei cu Rusi'a parú a devení in urm'a intalnirei dela Alexandrovo ear' asia de cordiale, că mai inainte.“ Principiele: „Cei doi suverani se iubescu si se stiméza multu si acést'a va fi de ajunsu spre a delaturá multe dificultati si a aplaná diferentele. Inca odata — si acést'a se-o spunu compatriotiloru D-tale dela mine — sunt atasiatu cu-o iubire intima de Françi'a si credu, că am datu dovedi convingétorie despre acést'a in anii din urma. Sunt de opiniune, că este unu interessu de primulu rang, că Françi'a se ocupe loculu, ce i se cuvine din multe cause in Europ'a. Acést'a este, o spunu, unu interessu de primulu rang nu numai pentru Françi'a ci si pentru alte natiuni. O destituire a Françiei ar' fi o crima de inalta tradare in contra civilizatiunei!“ Cu aceste cuvinte a taiatu barbatulu de statulu rusu convorbirea.

Cestiunea Evreiloru in Camer'a romana.

Ministrulu de esterne d. Boerescu a sositu Dumineca din calatori'a s'a in Bucuresci. Luni a fostu siedintia a Camerei. La ordinea di'eí era grav'a cestiune israelita. Galeriiile salei de siedintie din dealulu Metropoliei erau indesuite de publicu. La or'a 1 se deschide siedinti'a fiindu presenti 96 de deputati. Primulu ministru d. I. C. Bratianu, sculandu-se de pe fotoliulu seu, propune, că se se intrunéscu cu totii, senatori si deputati, in siedintia secreta la Senatu, că se asculte rela-

tiunea ce are se-o face d. Boerescu despre rezultatele misiunei sale. Propunerea dlui Bratianu se primesce si se ficséza viitórea siedintia publica pe Marti 10 óre. Despre decursulu siedintiei secreta afla diuarulu „Renasceera“ din Bucuresci urmátórele :

„La or'a 2 sub presiedinti'a d-lui C. Bosianu senatorii si deputatii s'au adunatu in sal'a Senatulu pentru a audi pe d. Boerescu la darea de sema a misiunei sale in strainatate, ce se credea datoru a o face inainte de a se incepe discutiunea mandatariloru tieriei. In mijloculu unei adénci taceri d. Boerescu a luatú cuventulu, si dupa ce a cititu tóte actele diplomatice privitóre la cestiunea israelita, d. ministru de esterne a inceputu relatiunea complecta a calatoriei sale, aratandu care au fostu diferitele primiri, ce i s'au facutu pe la barbatii de Statu, cu care a avutu onóre a convorbi. Pe cătu aflámu d. Boerescu ar' fi intempinatú pretutindeni mai acelasi respunsu, că art. 44 alu tractatulu de la Berlin, combinatu cu inscrierea in protocolu a propunerei d-lui conte de Launay, plenipotentiarulu Italiei, este prea positivu si prea categoricu cá se fia nevoie de noui discussiuni asupra acestui punctu.

Din Poterile, cari se arata mai bine dispuse pentru noi; un'a (Rusi'a) nu voiesce a face nimicu, ceealalta (Itali'a) nu póte face nimicu. Bunavointi'a Italiei este cu totulu supusa impregiurariloru aliántiei ce va face. Cătu despre Germani'a, (se scie, că d-lu Boerescu a fostu primitu de d-lu Radovici,) ea nu voiesce a intielege nimicu si nu primesce alta solutiune de cătu aceea, care pare, că este singura conforma cu art. 44 alu tractatulu de Berlinu, adica impamentenirea cu diuumulu a tuturoru Israelitiloru domiciliati in tíera de unu timpu óre-care. Acea solutiune nu se departéza multu de aceea a aliántiei Israelite, care cere se impamentenéscu in massa toti Israelitii nascuti si crescuti in Romani'a. Françi'a si Angli'a nu voiescu a primi, că cestiunea la noi este pura si simpla nationala, sociala si economica. Amendoue ne acusa de intolerantia si vedu in tóte proiectele, cari s'au presintatu o noua proba de aceea intolerantia. Prin urmare d-lu Wadington si d-lu Salisbury au facutu se intielega pe d. Boerescu, că Europ'a nu va considerá, că tractatulu dela Berlin este executatu din partea Romaniei de cătu din momentulu, candu dispositiunea din acelu tractatu, care privesce egalitatea religiósa si civila va fi inscrisa in Constitutiune si aplicata. Din tóte cele spuse de d. Boerescu reese, că Europ'a voiesce, cu ori-ce pretiu nu numai, cá se inscriu in Constitutiune principiulu cuprinsu in art. 44, ci inca se damu acestui principiu o aplicare imediata; că propunerile: că nu este nimicu de facutu; precumu si proiectulu maioritatii sunt privite, că adeverate desfideri; si că numai pe bas'a unui inceputu de aplicare ar' fi sorti de reusita.“ — Discursulu dlui Boerescu a produsu o mare impressiune.

Deórece in septeman'a acést'a se voru incepe desbaterile in Camera asupra proiectelor pentru solutiunea cestiunei Evreiloru, credemu, că e bine, a reproduce cele doue proiecte ale maioritatii si comitelni delegatiloru din Camera. Precumu sciu maioritatii nostri, propunerea comisiunei de initiativa a Camerei a fostu supusa unui comitetu compusu din delegatii tuturoru sectiuniloru. Dupa ce acestu comitetu si-a facutu raportulu, era se se incépa desbaterile asupra lui, dér' atunci a demissionatu ministerulu si Camerele au fostu amanate pe o luna. Acuma trebuie se reincépa earasi firulu de unde l'a lasatu; pe lęnga noulu proiectu ce se dice, că 'lu va face guvernulu, se voru pune dér' la ordinea dilei urmátórele doue proiecte ale comitetulu delegatiloru :

Proiectulu maioritatii comitetulu delegatiloru din camera.

Art. 7. — Strainulu, de ori-ce credintia religiósa, póte dobénde insusirea de cetatianu romanu, indeplinindu conditiunile si formele urmátóre :

Va adresa cătra Domnu cererea s'a de naturalizare, aretandu capitalurile, statulu séu, profesiunea séu meseri'a ce esercita si vointi'a de a-si statornici domiciliulu pe teritoriulu Romaniei.

Déca dupa o asemenea cerere, petitionarulu va locui diece ani in tíera si déca, prin purtarea si faptele séle. va dovedi că este folositoru tierii, corpurile legiuitóre 'i voru poté acordá impamentenirea.

Voru poté fi scutiti de stagiulu de diece ani aceia cari voru fi facutu tierii serviciu importante, cari voru fi adusu in tíera industrii, inventiuni utile séu talente distinsé, cari

voru fi fundatu in tíera stabilimente mari de comerciulu de industria.

Asemenea voru poté fi scutiti de stagiulu de diece ani strainii nascuti si crescuti in Romani'a, din parinti nascuti in Romani'a si cari nici unii nici altii nu s'au bucuratu niciodata de o protectiune straina.

Asemenea voru poté fi scutiti de stagiulu de diece ani strainii nascuti si crescuti in tíera, cari nu se voru fi bucuratu vre-odata de o protectiune straina si cari voru fi scutiti de bacalaureatulu in scótele romane.

Impamentenirea nu se póte acordá de cătu in modulu individualu, prin lege votata de corpurile legiuitóre, sancționata si promulgata de Domnu.

Insusirea de Romanu se conserva si se perde conformu dispositiuniloru coprinse in codulu civilu.

O lege speciala va determiná modulu prin care strainii voru poté stabili domiciliulu pe teritoriulu Romaniei.

Numai Romanii si cei impamenteniti potu dobénde imobile rurale in Romani'a. Strainii nu potu dobénde asemenea imobile de cătu prin succesiune ab intestato.

Raportorulu comitetulu delegatiloru.

B. C o n t a.

Contra-Proiectulu minoritatii guvernamentale.

Art. 7. — Strainulu, de ori-ce credintia religiósa, póte dobénde calitatea de cetatianu romanu, indeplinindu conditiunile si formele urmátóre :

1. Va adresá cătra Domnu cererea s'a de naturalizare aretandu capitalulu, statulu séu, profesiunea séu meseri'a esercita, precum si vointi'a de a-si statornici domiciliulu pe teritoriulu Romaniei.

Déca dupa o asemenea cerere, petitionarulu va locui diece ani in tíera si déca, prin purtarea si faptele sale, va dovedi, că este folositoru tierii, corpurile legiuitóre 'i voru poté acordá impamentenirea.

2. Va poté fi scutitu de stagiulu de 10 ani :

a) Acela, care va fi facutu tierii serviciu importante, care va fi adusu in tíera industrii, inventiuni utile séu talente distinsé, care va fi fundatu in tíera stabilimente mari de comerciulu séu de industria.

b) Strainulu nascutu si crescutu in Romania si care nu s'a bucuratu nici-odata de vr'o protectiune straina.

3. Impamentenirea nu se póte acordá de cătu in modulu individualu, prin lege votata de corpurile legiuitóre, sancționata si promulgata de Domnu.

4. Insusirea de Romanu se conserva si se pierde conformu dispositiuniloru coprinse in codulu civilu.

5. Prin esceptiune la dispositiunile de mai sus si numai pentru acést'a un'a si singura data, corpurile legiuitóre admittu la bucurarea drepturiloru de cetatianu romanu pe Evrei indigeni, cari pe langa, că nu s'au bucuratu de vr'o protectiune straina, s'au asimilatu prin purtare cu moravurile, limba si aspiratiunile romane si cari suntú coprinși in list'a ce va vota de o data cu acésta lege.

6. Péna la expirarea terminulu conventiuniloru comerciale incheiate cu diferitele state europene, dobénde proprietatii funciare rurale romane supusa legiloru astadiu în vigóre.

D. G i a n i, Colonelu D. L e c c a, I. L a t i e s c u.

Diuarulu englesu „Times“ i se scrie cu privire la cestiunea Evreiloru dela Bucuresci (10 Sept) urmátórele: „De candu s'a aflatu aci că misiunea ministrulu Boerescu nu a sutescu, au publicatu acele diuare, cari facu opozitiune articolulu XLIV alu tractatulu dela Berlinu, unu siru de articuli aspri, cari, desi pe partea cea mai destépta a poporatiunei o sióhéza, suntú scrisi asia, că se revolte massele mai puçinu cogitátóre. Déca maioritatea senatoriloru si a deputatiloru ar' apartiené acestei din urma categorii, cari au dreptu la acestu privilegiu, ar' fi siglata déca inse maioritatea membriloru Camerelor, va fi condusa in momentulu decisivu de consideratiunile ale prudentiei patriotice, atunci proiectulu guvernulu ar' avé succesu. Natur'a adevérata a proiectulu inca nu e cunoscuta, dér' déca casetu art. 7 alu Constitutiunei si emancipa chiaru 100 de Evrei, se spera seriosu, că marile poteri se voru multiami pentru momentu cu acestu rezultatu spre a delaturá periculu, dupa care iritatiunea presentu ar' poté luá dimensiuni atâtu de mari, încátu se nu se mai póta paralísá si se devina astfelu periculósa pentru israelitii romani insisi. Dupa prim'a lista a Evreiloru emancipati se crede, că pe bas'a gelosiei politice între liberali si conservatori voru urmá iute alte liste“ (!?).

Memoriu

asupra revizuirii art. 7 din constituțiunea română.

(Urmare.)

Pentru ce se se pretinda României, ceea ce n'a facutu nici o alta țiera? Pentru ce se i-se face o crima, că urmeza esemplulu ce i-au datu atâtea alte țieri luminate și sincere liberale? Pentru ce se i-se refuze beneficiulu esperienței castigate de fruntasii sei în civilizațiune și în practica? N'are ea, spre esemplu, dreptulu de-a se instrui la lumin'a faptelor ce s'au produsu în Algeri'a?

Acolo, în 1870, 30,000 de Evrei au fostu naturalisati în bloc, cu escluderea Arabilor, cari nu potu dobândi de cătu naturalizarea individuala; dér' acésta mesura, pregatita totusi de multu timp, dupa ce-a provocatu în 1871 o revol'ta sangeroasa anevoie nabusita, a produsu schimbări economice și sociale, ale caroru vatematôre urmari se simtu inca.

Evreii Algeriani, indata ce fura emancipati, se infatisara, că rasa dominantă și se pusera a exploata pe Arabi, ale caroru pamenturi și imobile și le insusira pe nesimtite. Și, în locu de-a se apropiă de aceia, caror'a le datorescu atătu de mari folôse, remasera, că și în trecutu, în strimtele margini ale castei lor. Ei nu se asociéza la sfortiarile națiunii; cauta, din contra, a se sustrage dela indatoririle, pe care le impune titlulu de cetățianu, fara a neglige totusi r'o data de-a revendica folôsele ce elu asigura; acestu lucru e marturisitu de toti cei ce cunosc Algeri'a, și nu va esita de-a-lu confirmă betranulu soldatu, distinsulu barbatu de statu, generalulu Chanzy, care a guvernatu în timpu de aiése ani acésta dependința a Franciei, și care represinta acumu tiér'a sea la St. Petersburg.

Potemu inca invocă în acésta privința o alta autoritate necontestabila, a d-lui Thiers, care, că presiedinte alu consiliului și capu alu puterii executive, facu se se presinta, în 1876 de cătra d. Lambrecht, ministru de interne, unu proiectu de lege, care avea de obiectu de a abrogă decretulu de emancipare din 1870. Espunerea de motive a acésti proiectu de lege este remarcabila, ea pare a fi fostu scrisa tocmai pentru Evreii din Romani'a.

Vorbindu de cei din Algeria, éca cum se esprime redactorulu acestei espuneri:

Ei si-au pastratu obiceiurile și institutiunile traditionale, care au permis rasei lor de a strabate vécurile fara a se confunda. . . Ei nu se considera că facédu parte din comunitatea politica. . . Ei remanu în cătu-va straini de acésta comunitate. . . Nu se potu astepta de la ei voturi dictate de consideratiuni politice séu de apretierea intereselor municipale. . . Ei forméza și voru urma de a forma unu corpu deosebitu. . . ca o esistența propria. . . Ei depunu totu-d'a-una într'o singura parte tôte fortiele de care dispunu.

Israelitii, dice în alta parte Espunerea, n'au facutu servitiulu militar de cătu cu unu estremu desgustu; temperamentulu și moravurile se impotrivescu într'unu modu absolutu la incorporarea lor folositoare în rândurile armatei noastre. . . suntu incapabili de servitiulu militar, etc.

Cifrele date de ministeriulu de resbelu alu României confirmă într'unu modu singularu acésta apretiere. De la 1864 pëna în timpulu de față, numerulu tinerilor Israeliti romani, cari s'au supusu la legea de recrutare, n'a fostu de cătu de 2,314, și din acestu numeru 1,333 desertori séu neșupusi, 20 reformati și 87 stersi că supusi straini.

Asupra cestiunii naturalisării autorulu Espunerii nu e mai puțin instructiv și, fara se scia, vorbesce pentru România:

Israelitii algeriani, cu totu numerulu lor, n'au reclamatu nici-o-data naturalizarea în modu colectiv. . . Trebuie se asteptamu, că timpulu și progressele instructiunii sei facă se o doréscă. . . Ea nu trebuie se li se acorde de cătu că o favóre individuala. Naturalizarea în massa, adauge elu într'unu modu judicios, nu tinde de cătu a perpetua deosebirile de origine și a crea unu instrumentu în servitiulu pasiunilor și intereselor de care nu ne putem în destalu ferî.

Acésta e ôre starea de lucruri pe care România e invitata de a o crea la ea? Si se dau seriosu Românilor sfaturi de a face în tiér'a lor aceea ce d. Thiers, sustienutu de toti membrii cabinetulu sei, gasea atătu de reu în Algeria!

Erau pëna de curendu, si suntu inca țieri în Europa, în care egalitatea credințelor religiose, din punctu de vedere civilu și politicu, nu e atătu de deplina, cum se pretinde se fia în România.

Fara a vorbi de marele imperiu rusescu, unde Evreii n'au drepturi egale cu ale Crestinilor, mentionamu Portugalia, unde ei nu se bucura de prerogative politice; Norvegi'a, unde trebuie se se naturalizeze spre a fi cetățianu; Suedia, unde e totu astu-feliu și unde nu potu locui de cătu în orasie; Bavaria, în sfirsitu, unde numerulu lor nu pôte trece peste ôre-care margini otarite.

În faci'a unor astu-feliu de fapte și multoru altora, cu care nu e nici unu folosu de a încarca acestu Memoriu, dér' pe care barbatii politici le cunosc bine, ori-cine se

intréba ce nevoia impinge pe unele puteri a alege acea mica națiune stabilita la Resaritul Europei, în midiloculu atatoru poporatiuni eterogene, pentru a o sili se încorporeze în bloc unu elementu atătu de numerosu, care 'i este inca atătu de strainu.

O astu-feliu de politica este ea într'adeveru conforma cu interesele Europei centrale și occidentale?

Prin mesurile ce a indicatu, guvernulu se crede în stare a resolve tôte greutatile situatiunii în care este pus.

Pentru viitoru, aceste greutati nu mai esista; aplicarea larga, deplina, fara reserva, a principiului egalității religiose prin naturalizarea individuala nu mai lasa nici o îndoiéla în acésta privința.

Pentru trecutu, guvernulu, voindu se dè o dovéda convingetóre despre buna sea vointia și lealitatea s'a, va propune Camerelor de a acorda indata și fara stagi calitatea de cetățianu acelor din Evreii supusi romani, cari voru fi datu probe de asimilare cu cei-lalti locuitori. Condițiunea sociala, starea de cultura intelectuală, servitiile facute voru fi tînuite în séma la facerea listei acestoru Evrei, și voru deveni atâtea motive de presupunere, că asimilarea e îndestulatóre pentru că naturalizarea se póta fi pronunțata fara periculu. Cu chipulu acesta aru fi faptul realu alu asimilării, éru nu unu dreptu preesistente dobanditu séu octroitu, care aru justifică acestu efectu retroactivu datu principiului naturalisării, fara deosebire de religiune.

Acestu modu de procedere, în armonia cu noulu principiu de egalitate religioasă inseratu în loculu art. 7, mai are pentru Romani însemnatulu avantaju de a 'i pune la adăpostu de periculu unei pré mari amestecaturi de elemente eterogene.

Acestu periculu, a carui însemnatate e greu de întielesu pentru aceia, cari nu cunosc Romani'a, este caus'a fundamentală a aversiunii neînvigibile, și s'aru poté dice aprôpe unanime, pe care o aréta Romani pentru aceea ce se numesce sistema categoriilor.

Prin sistem'a listelor, nu numai principiulu inseratu în art. 44 va fi respectatu, dér' inca elu va primî o aplicare imediata. Cu listele, guvernulu va merge la lumin'a dilei spre o tîenta bine otarita, elu va scî esactu ceea ce va propune Camerelor, și aceste voru fi cu atătu mai aplecate a nu face greutati, de ôre-ce se voru pronunția în deplina cunoscința de causa și voru avé securanti'a, că aceea ce li-se cere este odata pentru totdeanu'a.

N'ar' fi totu astfeliu cu sistem'a categoriilor, care lasa totu în nesiguritate, celu puțin în ceea ce privesce numerulu și calitatea indivizilor, cari ar' voi se revendice dreptulu ce se presupunea, că esista în favóre lor.

În intențiunea guvernului, legea revizuirii și listele ar' formă unu întregu, astfeliu, că cea d'antaia nu fia promulgatu, pëna candu celelalte nu voru fi adoptate. Dér', odata dobânditu acestu rezultat, singuru dreptulu comunu va remané în vigóre.

Ceilalti Evrei, supusi romani séu straini, n'ar' mai avé de cătu calea de naturalizare obicinuita spre a deveni cetățiani, dupa cumu se face cu Arabii din Algeri'a. Se nu uitamu, că legea asupra naturalisării contine mai multe casuri de dispense de stagi, de care Evreii voru fi admisi se beneficieze, că toti ceilalti necetățiani. Asemenea se nu uitamu, că Evreii, supusi romani, nascuti și crescuti în țiera, nu voru avé dreptu la dispensa de stagi, de cătu atunci, candu Camerele voru voi se admita cererea lor de naturalizare.

Nimeni se nu se mire, déca în Romani'a se afia Evrei, cari sunt supusi romani fara a fi cetățiani romani. Acésta nu provine nici dintr'unu motivu de persecutiune, nici dintr'unu motivu de religiune. Nici odata în acésta țiera n'a esistatu persecutiune religioasă. Poporulu romanu a fostu, de candu lumea celu mai tolerantu ce s'a vediatu vreodata.

Deosebirea de religiune n'are nimicu a face în acesta situațiune. Armenii din Principatu, cari cu tôte astea sunt chrestini, erau pëna în 1857 supusi romani fara a fi cetățiani.

Este dér' pentru casulu acésta o alta cauza, o cauza de totu locală, care trebuie cautata în relațiunile politice, care esistau odinôra între Romani'a și Turci'a.

Evreii, că și Armenii, au intratu în Romani'a venindu mai antaiu numai din Turci'a: ei erau raiale turcesci, adica supusi ai Sultanulu. Transportandu-se în Moldov'a, ei remaneau totu raiale, fara a fi supusii unei puteri straine; și de vreme ce Sultanulu nu mai esercitá suveranitatea în Romani'a, ei devenira toti în modu firescu supusi romani, fara a dobândi vre-unu dreptu de cetățianu. Totu asiá érá și cu Musulmanii cari se afiau în Principate.

Armenii fura emancipati en bloc în 1857, de ôre-ce numerulu érá fôrte micu, ér' calitatea lor de cetățianu nu putea deveni de locu periclosă.

Cu Evreii, cari sunt atătu de numerosi și atătu de greu de asimilatu, nu se mai pôte procede în același chipu: naturalizarea treptata și pe cale individuala este în privința lor o necesitate dictata de forti'a încururilor.

(Va urmă.)

Diverse.

(Concertulu Brahms-Ioachim) se va tîné Vineri sér'a la 8 ôre în sal'a otelului Nr. I dupa programulu urmatoriu: Beethoven: Sonata G-dur Opt. 30, pentru piano și violina; Bach: Chansons pentru Violina; Gluck: Gavotte; Scarlati: Capricie pentru piano; Spohr: Adagio pentru violina; Schubert: Andante, Scherzo, marsiu pentru piano, în fine Brahms: Concertu de violina (nou, dedicatu lui Ioachim.) În diu'a dupa concertu artistii voru plecá spre Aradu.

(Calea ferata Brasiovu-Timisiu) Construirea liniei Brasiovu-Timisiu ilu costa pe statu, dupa cumu spune „Pesti Hirlap“ 3,336.051 fl. Déca se socotescu interesele intercalare cu 504.855 fl., face sum'a totală 3,840.906 florini.

(Spre scopuri fundatiunali) a cumperatu, precumu aflamu, Escelenti'a S'a Archiepiscopulu și Metropolitulu Dr. Ioane Vancea în apropierea Blasiului doue bunuri mari, cu o suma considerabila.

(Paul Rainer) fostulu ministru de interne și comissariu regescu s'a impusatu c'unu revolveru. Glontulu i-a trecutu prin peptu. Motivulu pentru care si-a luat vietat'a nu se cunósce, se dice că ar' fi suferitu de melancolia. Rajner n'a fostu insuratu. Se mai dice, că o bóla, care nu mai era de vindecatu, l'ar' fi îndemnatu la acelu passu desperatu.

(Statistic'a diuarelor aparute în Ungari'a în 1878) a fostu compusa și publicata de cătra ministeriulu de agricultura și de comerciu nng. și ne arata urmatoriulu rezultat: Între cele 421 scrieri periodice se afiau în anulu 1878: foi politice: maghiare 43, croate 3, germane 26, slovace 3, serbesci 3, romanesci 3, și în limb'a italiana 1, laolalta 82. Foi de interesu localu: maghiare 64, germane 24 în limb'a maghiara și germana 1, în limb'a russésca 1, în totalu 92. Foi beletristice: maghiare 34, croate 3, germane 1, slovace 2, serbesci 2, romanesci 4, franceze 1, evreesi 1, laolalta 48. Foi de specialitate: maghiare 113, maghiare germane 3, croatice 18, germane 27, croate-germane 1, slovace 6, serbesci 4, russesci 1, romanesci 8, italianesci 2, ebraice 2 în totalu 182. Foi umoristice: maghiare 8, croate 1, germane 4, slovace 1, serbesci 1, romanesci 2 laolalta 17. Prin posta s'au spedatu cu totulu 26,525,233 de esemplare și adeca: politice: maghiare 10,026,207, croate 798,120, germane 8,539,746, slovace 194,630, serbesci 329,480, romanesci 278,784, italiene 24,032. Foi locale: maghiare 527,177, germane-maghiare 5200, croate 41,789, germane 763,351, russesci 21,264 cu totulu 1,358,781. Beletristice: maghiare 1,968,047, croate 62,760, germane 960, slovace 13,348, serbesci 26,400, romanesci 63,117, franceze 3900, ebraice 1250, cu totulu 2,139,782. Foi de specialitate: maghiare 2,005,317, maghiare-germane 86,576, croatice 133,101, germane 182,204, croato-germane 2800, slovace 60,881, serbesci 18,466, russesci 0, romanesci 70,661, italianesci 884, ebraice 16,210, cu totulu 2,477,100. Foi umoristice: maghiare 217,163, croate 800, germane 8715, slovace 3945, serbesci 8000, romanesci 19.948, cu totulu 258,571.

(Dela Curtea romana.) Septeman'a trecuta, scrie „Monit.“, d. colonelu Catargiu, trimisu din partea principelui Milanu alu Serbiei a venit la Sinai'a cu misiunea speciale de a remite Domnitoriului o scrisóre din partea Suveranulu sei, dimpreuna cu medal'iă pentru bravur'a militara și aceea a independentiei serbe; rogandu pe A. S. R. ale purtá în semnu și spre amintirea resbelulu, la care au participatu ambele țieri pentru independentia lor. Cu acésta ocaziune d. colonelu Catargiu a remis Altetiei Sale Regale și o medalia de bravura militara spre a decorá drape-lulu regimentulu VI de linia, alu caruia siefu onorificu este A. S. principele Milan: acésta spre amintirea luptelor, prin care s'a distinsu acestu regimentu în resbelulu independentiei — Cele din urma noutati primite dela A. S. R. Dómn'a arata, că starea sanetatii A. S. R. este fôrte satisfactóre. A. S. R. a inceputu cur'a la baile de mare dela Scheweningen, unde va remané pëna la 12 (24) Sept. viitoriu. În cursulu Septemanei trecute A. S. R. Dómn'a a facutu o visita Maj. Sale Reginei Olandei la Castelulu dela Loo langa Hag'a, unde a fostu primita de cătra Maj. Loru Regele și Regin'a în modulu celu mai cordialu. —

(Turistii dela Berladu.) Estragemu dintr'o scrisóre a unui elevu alu scólei normale din Berladu datata Chiustengea 19 Aug. st. v. urmátorele: . . . „In Bucuresci amu statu o septemana, in acestu intervalu amu visitatu totu ce era mai importantu de vediutu. Dlu generalu Davila cu ocasiunea unei visite ce i-amu datu ne-a oferitu fiecaruia câte o carte, a caruia pretiu este de unu galbenu. Dlu directoru alu liceului St. Sava, unde amu fostu incuarterati ne-a datu in fiecare séra câte o mésa in totu timpulu càtu amu statu in Bucuresci. Joi séra pe la óra 9 amu datu unu concertu de canturi, declamatiuni si jocuri nationale, unde dreptu recompensa ne-a oferitu o mésa destulu de pompósa. Vineri am mersu cu trenulu din Bucuresci spre Giurgiu de unde dupa unu scurtu repausu amu plecatu cu vaporulu pe Dunare spre Cernavod'a. Sambata amu plecatu de aci cu trenulu spre Chiustenge, unde amu fostu intimpinati de d. prefectu alu orasiului Remus Opreanu. Dupa câteva óre de repausu amu visitatu orasiulu in tóte directiunile precumu si minunatul portu dela Marea Négra acompianati de d. prefectu si de alti membri ai autoritatiloru de aci, cari ne-au onoratu cu cea mai caldúrsa primire. D. prefectu, care mai multu decâtu toti ceilalti era cuprinsu de entusiasmulu nationalu, ne-a oferitu Vaporulu si music'a regimentului spre a ne preamblá pe Mare vreo 2 óre, incepéndu dela 7¹/₂ si pèna la 9¹/₂ sér'a. Pe langa music'a militara amu esecutatu si noi elevii mai multe canturi nationale. Astadi Dumineca amu cantatu liturgi'a in Biseric'a Elen'a. Dupa Biserica ne-amu dusu la mésa ce ne-o oferit'o d-lu prefectu, unde au asistatu in compania cu noi si d-s'a cu alti mai multi domni precumu si directorele nostru d. Popescu. De aci vomu plecá mane, Luni, cu trenulu earasi la Cernavod'a si de acolo ne vomu duce cu vaporulu pe Dunare spre Galati. . .“

(D. Apostolu Margaritu) eminentulu si neobositulu luptatoriu pentru Romanismu in Macedoni'a desminte scirea adusa de unele diuare romane, dupa care ar' fi fostu arestatu de autoritatile tursesci, printr'o scrisóre adresata „Telegrafului“, din Bucuresci, in care declara, cà se afla „in relatii fórté bune cu autoritatile otomane si nu numai Turcii si Romanii — afara de pucini — ci si Grecii, ce nu suntu orbiti de egoismu, ilu vedu cu ochi buni.“ Scopulu respandirii acelei sciri neadeverate a fostu, dice d. Margaritu, de a inspaimentá pe Romanii, cari voieau se deschida o scóla romana la Samarina. D-s'a da, in aceeași scrisóre urmátorele amenunte asupra scóleloru: „In Samarina, suntu patru scóle comunale, pentru cà, numerulu eleviloru cari le frecuentéza fiindu de 600 de baiati, nu incapeau in localulu unei scóle. Acolo s'a dusu numai unu institutoru romanu, d. G. Danta, pe care locuitorii l'au primitu cu bucuria si l'au pusu intr'una din scólele loru comunale. S'au gramaditu peste 100 elevi in scól'a romanésca. Elevii celoru-lalte trei scóle, in care suntu dascali in limba gréca, vréu si ei se mérga la scól'a romanésca, déru nu este locu pentru mai multi de càtu 100 de elevi. Locuitorii, parinti ai eleviloru, cari au remasu in cele-lalte trei scóle, unde nu suntu de càtu dascali de limba gréca, s'au adresatu la dascalulu romanu, d. Danta, si i-au cerutu séu se invetie si pe copii loru gramatica romanésca, séu se le aduca inca trei dascali de limba romana, cà se'i puna si in cele-lalte trei scóle comunale, cà astu-feliu se invetie toti feciorii gramatica romanésca, éru nu numai cei privilegiati. Elevii cei mai inaintati ai scólei romane au si inceputu se cante romanesce, in biserica, Sfinte Dumnedieule, etc., ceea ce a incantatu pe toti, si mai cu séma pe femei, si i-a facutu se dorésca a avé si preoti cari se scia se slujésca romanesce in biserica. Pe de alta parte, Romanii din satele romanesce Moscopole, Sunie, Bacasa, etc., s'au adresatu la mine, ceréndu a le tramite dascali de limba romana.“

(Trage „nadrageii“ jupane! trage ciórecii jupane.) Estragemu din Memoriulu d-lui I. St. Siulutiu de Carpenisiu urmátorea istorióra deliciósa din revolutiunea transilvana (1848—49): Dupa a dóu'a invasiune a lui Hatvany in muntii apuseni, care s'a sfersitu, asemenea celei dántaiu, cu total'a nimicire a Maghiariloru, a intratu in Abrudu Br. Kemény Farkasiu, cu o armata numerósa si bine organizata, dér' si acést'a a fostu respinsa. — Intr'o di, candu curgea lupt'a intre Abrudu si Carpenisiu cu mare inversiunare, s'a intemplatu urmátorea scena comica: Judele de Abrud-satu, Bidigutiu, omu avutu si onestu, a caruia casa se aflá in capulu satului de càtra Car-

penisiu, priviea cu mare neliniste lupt'a între Maghiari si Romani. Nelinistea lui veniea de acolo, cà Bidigutiu voiea se se presinte invingétorului, cà primarul comunei, in costumulu nationalu respectivu, cà nu cumva in prim'a furia invingétorii trecéndu pe dinaintea casei sale si vediéndu-lu in costumulu inimicului se-lu omóre. A postatu, dér' pe servitoriulu seu pe o culme de-asupr'a casei, de unde se vedea batali'a si i-a poruncitu se i strige, care partida invinge, pentru cà se se imbrace in costumulu ei. — Primariulu insusi, unu omu cam betranu, mare si grasu, a statu in curte, tienéndu intr'o mana costumulu maghiaru, ér' in cealalta pe celu romanescu. — „Tiene-te, jupane“, striga servitorulu; s'au mestecat Ungurii cu Romanii. Sè batu, cà orbii. Fugu Romanii, jupane, trage nàdragii! — Romanii s'au opritu, s'au intorsu asupra Unguriloru, acesti'a au luat-o la sanetós'a. Trage ciórecii, jupane! — Au sositu dóue tunuri unguresci cu calaretii pe drumu, au respinsu pe Romani; trage nàdragii, jupane! — Romanii au incungiuratu pe Unguri, acesti'a se retragu in graba, trage ciórecii, jupane! — Ungurii au capetatu ajutoriu, s'au aruncatu orbesce asupr'a Romaniloru, pe carii i-au respinsu in padure; trage iute nàdragii! — Pentru Dumnedieu, jupane ai grija! Romanii si-au aruncatu palariile si tiundrele navalescu asupra tunurilor si asupra catanelor, cà turbati, Ungurii fugu mancandu pamentulu, trage ciórecii, jupane! au invinsu Romanii! grabesce, jupane! tulai!!! hurra!!!“ — „Audi, mei, acumu alu dracului se fii tu cu Unguri si cu Romani cu totu“, dise bietulu primaru, care s'a trudit, încátu plinu de apa si nadusitu, nu mai potea nici resuffá de ostenitu ce erá. Nu me mai imbracu si desbracu, fia cumu va vré Dumnedieu. Ce, tatalu dracului! Se me spendiure, nu m'asi poté chinui mai multu“. A remasu in ismene si camasia. — Mai tardiu ilu necajiamu de multe ori pe bietulu omu, dicendu-i: „Vedi! nevoi'a te invétia, care e costumulu internationalu si neutralu. Din capulu locului trebuiea se remai in ismene si camasia. Te crutai de frica si de ostenéla.“

(La 30 Augustu), aniversarea luarii Grivitiei — scrie „Monit. Rom.“ — s'a serbatu in tóta tier'a cu solemnitate, unu parastasu pentru sufletele mortiloru caduti in lupta pentru independentia. In capitala, dupa parastasu, a fostu si unu Te Deum pentru acést'a biruintia; serviciulu s'a celebratu de Eminentia S'a primatulu Romaniei. La serbare a asistatu intregulu consiliu de ministri, Corpurile legiutóre si tóte autoritatile civile si militare. Dupa terminarea Te Deumului trupele, reprezentate prin detasiamentele din tóte legiunile gardei civile si din tóte corpurile garnisónei, au defilatu inaintea dlui presiedinte alu consiliului. Cu ocasiunea trecerei in revista a gardei nationale, D. ministru de resbulu s'a adresatu cu urmátorele cuvinte: „Se traiésca A. S. R. Carolu I Domnulu Romaniloru, Capitanulu Nostru“ si la care au respunsu urárele unanime ale asistentiloru. La receptiunea trupelor de linia s'a uratu pentru vecinic'a memoria a luptatoriloru pentru independentia.

(Unu oficeru de garda omoritu de càtra unu gardistu.) Diuarului „Mesagerulu Brailei“ i se reportéza din Focsiani unu faptu din cele mai regretabile. Unui gardistu din gard'a civica, pentru cà nu venise la serviciu, i s'a ordonat unu arestu de 24 óre, gardistulu inse nevoindu se se supuna, i s'a tramisu o escorta de càti-va ómeni se'lu ridice si se'lu duca la arestu. In acést'a escorta erá si Locotenentulu seu, care s'a dusu elu insusi la usi'a casei se'lu someze se mérga la arestu. Gardistulu vediéndu acést'a a inchisu usi'a opuinnd-se a se supune ordinului de arestare, si in acestu timpu elu 'si-a luat pusc'a, o incarcá si stá gat'a a respinge ori-ce agresiune, Locotenentulu dupa ce a vediutu, cà nu voiesce se mérga de buna voia, a fortiatu usi'a si a datu se intre in cas'a gardistului, acést'a inse indata ce s'a deschisu usi'a n'a mai asteptatu nici o explicatiune si trase unu glontiu in nenorocitul Locotentu, care 'lu culcá la pamentu. Mórtea a fostu instantanea. Gardistulu a preferatu mai bine se mérga la munc'a silnica pe 20 de ani de càtu la unu arestu de 24 de óre, care n'avea s'ei ridice nimicu din onóro.

(Lupii incepu a se arató.) In nóptea dela 23 Augustu, — ne spune „Bistritzer Wochenschrift“ — unu Romanu, din satulu Ungurasiu (Ungersdorf), audi cà oile si caprele din curtea s'a inceputa a alergá intr'unu modu neobi-ciunitu incóce si incolo. Tieranulu romanu esi din

casa si fiindu luna, vediu spre marea s'a surprindere, cà unu lupu apucase o óie de gátu. La momentu tieranulu se rapedi asupra lupului, si acést'a spariatu o luà la senatós'a. Unu gardu inaltu inse 'i ingreuná fórté fug'a. In fine 'i succede cu-o sfortiare estraordinara a sari pe gardu dér' din nenorocire tieranulu care 'lu ajunsese in acestu momentu ilu si apucá de códa. Acuma lupulu atèrná dincolo si tieranulu ilu tiené dincóce de gardu. Situatiune neplacuta pentru amendoi. Lupulu in fine 'i succede a se întórce cu capulu si dá se musce pe tieranu, atunci acést'a vediendu pericolulu lasá lupulu de códa si 'i redede astfelu libertatea, de care nechiamatulu óspe se si folosi cu mare iutiéla.

CALENDARE PE ANULU 1880.

„Calendariulu Familiei“ cu adausulu unei bogate lecture amusante si instructive; si cu harthia rubricata pentru ducerea diuarului de venite, spese si agende domestice. Pretiulu unui esemplariu e 45 cr. adausu 5 cr. pentru porto-postulu. Cinci esemplare costau 2 fl. v. a.

„Calendariulu Sateanului Romanu“ cu adausulu Cartiei II din „Biblioteca Sateanului Romanu“, care cuprinde istoria, novele, poesii, si unu numeru mare de amerunte pentru invetiatura si petrecere; si cu harthia rubricata pentru ducerea diuarului de venite si spese. — Pretiulu unui esemplariu e 35 cr. adausu 5 cr. porto-postulu. Cinci esemplare costau 1 fl. v. a.

Calendariulu de paréte acomodatu pentru cancelarii publice si case private. Pretiulu unui esemplariu e 15 cr. v. a.

Tóte acestea trei calendare odata procurate costau in câte unu esemplariu 80 cr., in câte siese esemplarie 4 fl. v. a.

A se adresá la Imprimari'a Georgiu Lazar in Gheri'a — Sz-Ujvár. —

Nr. 7084—1879.

1—3

Publicatiune.

In urm'a impartasirei comandai cercuale de reintregire a regimentului de infanteria c. r. Nr. 2 din 22 Augustu 1879 sub Nr. 347, are se se tiena in 18, 19, 20 si 21 Octobre st. n. 1879 adunarea de controlla asupra concediatiloru si rezervistiloru cu domiciliulu stabilu pe teritoriulu brasioveanu.

Deórece nu se voru spedá carti de conchiama-re, se aviséza toti concediatii si rezervistii tuturor corpuriloru si instituteloru armatei permanente si a marinei de resbelu, fara destingere déca respectivii suntu séu nu suntu stabili pe teritoriulu brasioveanu, cu acea observatiune, cà concediatii si rezervistii din suburbiulu de susu au, cà se se prezenteze in 18, ai cetatiei in 19, cei din Brasiovulu vechiu si Stupini in 20, cei din Blumena, Timisiulu de susu si inferioru, din Dirste, precumu si aceia, cari in dilele susu mentionate nu s'au prezentatu, in 21 Octobre 1879 inainte de prandiu la 9 óre in localulu de controlla alu curtiei de politia, aducundusi fiecare si passulu de militia.

Se observa mai departe, cà acei concediatii si rezervisti, cari in acestu anu au fostu in serviciu activu, séu cari se afla in cercetare de pedeapsa séu disciplinara, nu suntu obligati de a se presentá la aceasta adunare de controlla din 18, 19, 20 si 21 Octobre.

Acei concediatii si rezervisti obligati, cari nu se prezenteaza la adunarea de controlla in susu amintitele dile, suntu strictu obligati, de a se presentá la controlla suppletoria, ce are se se tiena in 14 si 15 Novembre a. c. in statiunea cercuala de reintregire din Fogarasiu. Acei concediatii si rezervisti obligati, cari nu se prezenteaza nici la acést'a controlla, neproducandu unu motivu bine meritatu de scusa, se voru pedepsi conformu prescripteloru penale militari.

Brasiovu, in 8 Septembre 1879.

Magistratulu orasianescu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 16 Septembre st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	67.75	Oblig. rurali ungare . . .	88.25
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu). . .	68.85	„ „ Banat-Timis. . .	86.50
Losurile din 1860 . . .	125 —	„ „ transilvane. . .	86.50
Actiunile bancei nation. . .	827.—	„ „ croato-slav. . .	87.75
„ instit. de creditu . . .	259.—	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni. . .	117.75	Galbini imperatesci . . .	5.59
		Napoleon'd'ori . . .	9.34 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. germ. . .	77.75

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.